

Vlaams
Parlement

vergadering **C148**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 3 maart 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over werkzoekenden die aan de slag willen als vrijwilligers – 1295 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de basiskennis bedrijfsbeheer – 1199 (2015-2016)	5

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over werkzoekenden die aan de slag willen als vrijwilligers – 1295 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

Katrien Schryvers (CD&V): Het is de Week van de Vrijwilliger. Dat heeft mij ertoe aangezet om een vraag in te dienen met betrekking tot het vrijwilligerswerk en de administratieve formaliteiten die er moeten gebeuren voor vrijwilligerswerk door mensen die werkzoekend zijn.

Vlaanderen heeft een heel rijk verenigingsleven, daar zijn we allemaal ongelooflijk blij om. Minister, u bent verantwoordelijk voor sport. U weet wat daar aan vrijwilligerswerk wordt gepresteerd. Ik volg actief de commissie Welzijn. Ook daar kunnen we de vrijwilligers absoluut niet missen. Heel veel verenigingen en voorzieningen steunen op de verenigde krachten van vrijwilligers die activiteiten op poten zetten en die een werking draaiende houden. Veel van deze vrijwilligers doen dit als maatschappelijk engagement naast hun vaste job. Anderen zijn werkzoekenden, die graag enig vrijwilligerswerk opnemen om ervaring op te doen en de tijd die open is als gevolg van de werkloosheid in te vullen. Dit vrijwilligerswerk staat los van het werkplekleren. Ik verwijs naar een vraag die ik eerder daarover heb gesteld.

Het is niet toegestaan, zo blijkt, om als werkzoekende vrijwilligerswerk te doen zonder een toestemming van de RVA. De RVA onderzoekt dan of het toegestaan is om het desbetreffende vrijwilligerswerk op te nemen in je werklozenstatuut, dit op basis van een aantal criteria. Dit vormt natuurlijk een belangrijke drempel om zich als werkloze te verrijken met vrijwilligerswerk. In Nederland en Engeland ziet men het vrijwilligerswerk echter anders, namelijk als een belangrijke manier om gaten in het curriculum vitae op te vullen en ervaringen op te doen.

De Verenigde Verenigingen kwamen ten tijde van de verkiezingen in 2014 met een memorandum naar buiten waarin onder andere de nood aan bod kwam aan een upgrade van de regelgeving van vrijwilligerswerk in de RVA-regelgeving om werkzoekenden meer kansen te bieden om zich te verrijken met kennis en kunde. Zij zagen dit toen als een alternatief voor gemeenschapsdienst. Zij zijn vooral gekant tegen de administratieve last – of laat het me overlast noemen – die de aangifteplicht met zich meebrengt, zowel voor de werkzoekende potentiële vrijwilliger als voor de vereniging.

In datzelfde memorandum werd de vraag gesteld wie er, in navolging van de zesde staatshervorming, zou worden verantwoordelijk gesteld voor de controle van de aangifteplicht. Hier is namelijk een grijze zone, maar tegelijkertijd een opportuniteit om administratieve lasten weg te werken.

Vlaanderen heeft als regio de bevoegdheid om werkzoekenden te activeren. Voor de duidelijkheid: vrijwilligerswerk moet natuurlijk altijd vrijwillig blijven en geen verplichte activeringsmaatregel worden. Bovendien heeft de maatschappij nood aan de inzet van de vele vrijwilligers, daar heb ik in het begin al op gewezen. Ook heeft Vlaanderen de bevoegdheid werkzoekenden te controleren, maar het normatieve kader blijft wel federaal.

Minister, wie oordeelt of een werkloze uiteindelijk effectief het gevraagde vrijwilligerswerk mag uitvoeren? Wie doet op dit moment de controle van de aangifteplicht? Is de minister voorstander van het behoud van de aangifteplicht? Is de minister het voorstel genegen om deze aangifteplicht en de controle hierop te integreren in de arbeidsbemiddeling en/of controle binnen de VDAB, zodat een werkloze bij de bemiddeling bij één persoon terecht kan met de vraag of deze

vrijwilligerswerk kan of mag aanvatten, in plaats van zich tot de RVA te richten voor een aanvraag voor vrijwilligerswerk en tot de VDAB voor controles?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Schryvers, ik kan eigenlijk op uw eerste drie vragen niet veel antwoorden omdat de RVA volledig de beoordeling doet of die uitkeringsgerechtigde werkloze vrijwilligerswerk mag uitvoeren. Zowel de voorwaarden als de controle van de aangifteplicht zijn federale bevoegdheden. Op uw vraag of ik het niet anders zou willen, moet ik u antwoorden dat dat de wetgeving is. Dat is ook na de zesde staatshervorming de stand van zaken.

Ik ben het eens met uw inleiding. Ik hoor bij degenen die zeggen dat vrijwilligerswerk een activiteit kan zijn die effectief competenties en talenten mee kan aanscherpen of die mensen daarbij kan helpen. We moeten wel duidelijk zijn: vrijwilligerswerk heeft een aantal voorwaarden. Je moet dat effectief op vrijwillige basis doen, zonder of met een beperkte vergoeding. Dat is de filosofie van vrijwilligerswerk.

Wat is de stand van zaken betreffende de activering van werkzoekenden? Zowel de werkzoekende als de bemiddelaar kan in een gesprek vrijwilligerswerk voorstellen. Het kan gebeuren dat zowel de werkzoekende als de bemiddelaar zegt dat vrijwilligerswerk zou passen in het traject naar werk. Zodra afgesproken wordt tussen de werkzoekende en de bemiddelaar dat dat opgenomen wordt in het traject naar werk, is het al bijna geen vrijwilligheid meer maar een afspraak, en moet je dat ook doen. Als iemand zijn traject naar werk dat is afgesproken, niet uitvoert, is er sanctionering mogelijk. Maar zelfs dan moeten de VDAB of de werkzoekende aan de RVA vragen of dat kan worden beschouwd als vrijwilligerswerk. Ik vind dat niet de meest ideale situatie. Dat zou automatisch moeten kunnen.

Er is een manier van werken waar het wel wat automatisch kan en dat is de filosofie van het Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap (PWA), die ik naar gemeenschapswerk wil meenemen. Ik zal dat bij gelegenheid nog een andere naam geven. Er bestaat immers een federale lijst van toegestane activiteiten. Wij kunnen die lijst nog aanscherpen en verbeteren. Als daar die erkenning bestaat, dan is het geen vrijwilligerswerk. Bijvoorbeeld wat vroeger bij het PWA gebeurde, wordt niet beschouwd als vrijwilligerswerk. Maar in een gewoon gesprek tussen werkzoekende en bemiddelaar moeten wij ook de toelating vragen. Dat is de stand van zaken.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik begrijp dat er nog heel wat federale materie is. U onderschrijft toch ook dat dat vrijwilligerswerk ontzettend belangrijk is, ook voor mensen die langdurig werkloos zijn, om actief te blijven en om zich goed te blijven voelen. Verenigingen en voorzieningen kunnen niet zonder al die vrijwilligers.

U zegt dat in het kader van een bemiddeling de VDAB kan opnemen in een traject dat er een bepaald vrijwillig engagement is, en zelfs dan is er een aangifteplicht bij de RVA, die dan nog kan zeggen dat hij er niet mee akkoord gaat. Ik weet niet of er gevallen bekend zijn waar dat gebeurd is, maar dat zou ik ontzettend erg vinden, want dat ondergraaft natuurlijk de bemiddeling vanuit de VDAB.

Ik heb u al eerder gemeld dat het blijkbaar gewoon afhangt van de beoordeling die de RVA regionaal doet en dat er nogal wat verschil zit in de toepassing. Dat werkt zeer frustrerend voor mensen die echt werkzoekend zijn en echt moeite doen om werk te vinden maar dat niet dadelijk vinden en zich in tussentijd nuttig willen maken en bezighouden als vrijwilliger, en dan een weigering krijgen. Ik weet niet of u die problematiek al eens hebt aangekaart bij de RVA en of u eventueel bereid bent om dat te doen. Ik weet wel dat het federale materie is,

maar het is toch van belang voor uw beleidsdomein en voor ons in Vlaanderen in het algemeen om het vrijwilligerswerk te promoten en te stimuleren en ervoor te zorgen dat mensen zich nuttig maken en zich daardoor beter voelen.

Kunt u eventueel een initiatief nemen, zodat, als dit is opgenomen in een bemiddeling, er geen weigering meer komt van de RVA, en dat er toch wel een meer uniforme regionale toepassing zou komen?

– Jan Hofkens treedt als voorzitter op.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik heb er geen bevoegdheid over, maar ik wil gerust eens een schrijven richten aan federaal minister van Werk Peeters om de problematiek nog eens onder zijn aandacht te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u daar alleszins voor. Ik heb het al gedaan, maar ik wil toch nog eens het belang van dat vrijwilligerswerk onderstrepen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de basiskennis bedrijfsbeheer – 1199 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, in Vlaanderen moet vrijwel iedereen die een zelfstandige activiteit wil uitoefenen, de kennis bewijzen van het bedrijfsbeheer. Daarnaast bepaalt de vestigingswetgeving dat voor een aantal beroepen er ook specifieke voorwaarden gelden en dat 'beroepsbekwaamheden' moeten worden bewezen. Dat geldt voor beroepen uit de cluster bouw en elektrotechniek, de cluster fietsen en motorvoertuigen, de cluster persoons-verzorging en de cluster voeding.

De basiskennis van het bedrijfsbeheer kan op verschillende manieren worden bewezen: aan de hand van een diploma, het bewijs van praktijkervaring of een getuigschrift basiskennis bedrijfsbeheer. Een diploma hoger onderwijs volstaat altijd om de basiskennis te bewijzen, ook al behaalde de kandidaat-ondernemer dit diploma zonder met een economisch vak in aanraking te zijn gekomen. Met andere woorden, iemand met een diploma hoger onderwijs rechten of filosofie zou daar in theorie ook voor in aanmerking komen.

Mensen die geen diploma hoger onderwijs hebben gehaald en geen economische richting in het secundair onderwijs hebben gevolgd, moeten de cursus 'basiskennis bedrijfsbeheer' bij SYNTRA Vlaanderen of bij een centrum voor volwassen-onderwijs volgen. Als die cursus succesvol beëindigd wordt, krijgt de cursist het getuigschrift waarvan sprake en kan hij een zelfstandige activiteit starten.

Zoals u allen weet, is sinds 1 juli 2014 de regelgeving inzake de toegang tot het beroep en de vestigingsvoorwaarden een bevoegdheid van de Vlaamse overheid geworden. De bestaande, federale regelgeving over de vereiste basiskennis bedrijfsbeheer en de beroepskennis voor de vier clusters die ik net heb vermeld, blijft van kracht totdat de Vlaamse overheid een initiatief neemt om ze te wijzigen. Uit het antwoord op een vraag om uitleg van collega Bothuyne bleek dat u in overleg met de belanghebbende partijen zou nagaan of de bestaande

regelgeving moet worden gewijzigd. Immers, niet elke bevoegdheid die overkomt, moet per se worden veranderd omdat ze nu in onze bevoegdheidsfeer komt.

Om het student-ondernemerschap te bevorderen, is het sinds kort mogelijk om tijdens de bacheloropleiding een attest bedrijfsbeheer te halen in één semester via een aangepast lessenpakket. Op die manier moeten deze studenten niet langer wachten op het behalen van een bachelordiploma om te kunnen ondernemen. Evenmin moeten ze zo, naast hun studies, een cursus volgen bij SYNTRA om te kunnen starten met ondernemen.

Minister, in Nederland is de Vestigingswet sinds 2007 gewoonweg afgeschaft. Er werd op gewezen dat deze afschaffing zou leiden tot meer ondernemerschap, meer concurrentie en meer werkgelegenheid. Wordt de volledige afschaffing ook overwogen door u, door de Vlaamse Regering?

Voor laaggeschoolden wordt een extra drempel ingevoerd om te ondernemen, namelijk het behalen van het attest basiskennis bedrijfsbeheer. Het volgen van zo'n cursus kost al snel 200 euro – wat niet altijd evident is –, met een bijkomende kostprijs van 80 euro voor het cursusmateriaal. Overweegt u om de basiskennis bedrijfsbeheer op te nemen in het lessenpakket secundair onderwijs? Op die manier kan iedereen na zijn middelbare studies starten met ondernemen.

Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Vlaanderen is sinds 1 januari 2015 bevoegd voor die materie. In eerste instantie hebben we ervoor gekozen om de continuïteit te verzekeren en ervoor te zorgen dat ons agentschap zich in die materie kan inwerken. Niet alleen Vlaanderen, maar ook de andere gewesten, hebben ervoor geopteerd om de overgedragen federale wetgeving in eerste instantie ongewijzigd over te nemen en toe te passen.

In het afgelopen jaar hebben we al wat ervaring en inzichten vergaard. We hebben ook verdere informatie vergaard. Er is gekeken naar wat er in andere landen – niet alleen in Nederland, maar ook verder – gebeurt en op welke manier die wetgeving daar wordt toegepast. Voor mij blijft het doel in ieder geval moderniseren, het wegnemen van drempels tot ondernemerschap en administratieve vereenvoudiging.

– Axel Ronse treedt als voorzitter op.

Ik wil over deze materie natuurlijk ook de nodige gesprekken voeren met de stakeholders. De eerste gesprekken zijn opgestart.

Het eerste belangrijke punt is: kijken wat elders gebeurt. Het tweede punt: de gesprekken met de stakeholders die nu werden opgestart.

Er is nog een derde punt. Er is een Europese richtlijn die per 18 januari 2016 van toepassing is geworden, de Europese richtlijn 2013/5/EU. Die richtlijn is een belangrijk element in dit geheel. Ik wil die drie elementen samenbrengen. Ik weet niet wat daarvan het resultaat zal zijn. Dialoog is daarin belangrijk. Maar voor mij kan alles. Het hangt af van de verschillende aspecten. Laat ons niet vooruitlopen. Laat ons de dialoog grondig voeren. Die Vestigingswet is in het verleden een belangrijk aspect geweest. We moeten ons afvragen hoe we daarmee verder willen gaan.

Ik ben er nooit echt voorstander van geweest om zomaar iedereen het attest bedrijfsbeheer of – bij wijze van spreken – een bedrijfsnummer te geven, wat

ooit werd gesuggereerd door bepaalde mensen. Je ziet dat het eerste jaar heel vaak moeilijk is voor startende ondernemers. Een basiskennis economie kan daarin een rol spelen. Of de huidige basiskennis bedrijfsbeheer een toegevoegde waarde heeft, is nog niet altijd duidelijk voor mij. Ik wil dat verder bekijken en zien hoe we daarmee verder moeten gaan.

Ondertussen heb ik effectief al geprobeerd de drempel te verlagen. Ik was ook tot de vaststelling gekomen dat, als je een bachelor haalt, je een bedrijfsattest krijgt, maar als je tijdens je eerste jaar een aantal cursussen zou volgen, daaruit een evengoed of beter resultaat kan voortkomen. We hebben dat opengelaten. Ik heb de eerste bedrijfsattesten twee weken geleden mogen uitreiken in Gent. De Arteveldehogeschool, de Hogeschool Gent en de Universiteit Gent hebben een lessenspakket samengesteld waarbij dat attest bedrijfsbeheer kan worden behaald in één semester. Dat is een enorme stap vooruit.

Ik heb het attest uitgereikt aan 23 jongeren die de bedoeling hebben om met een bedrijf te starten. Zij kunnen verder hun ondernemingsnummer en dergelijke aanvragen.

U vraagt of we dat niet zouden kunnen aanbieden in het secundair onderwijs. Daarvoor moet u terecht bij minister Crevits, bevoegd voor onderwijs. Zij kan daarvoor de nodige stappen nemen. Het is een zaak die kan worden behandeld in de hervorming van het secundair onderwijs.

U zei dat de kostprijs meteen kan oplopen. Een werkzoekende die wil starten met een onderneming, kan de cursus bedrijfsbeheer gratis volgen. Dat is een positief punt.

Samengevat: we voeren dialoog rond de Vestigingswet en we voeren onderzoek naar de efficiëntie van het attest bedrijfsbeheer. Zijn er inderdaad minder faillissementen doordat die mensen een attest hebben behaald? Als we meer onderzoek hebben gevoerd, kunnen we daarin verdere stappen zetten.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, we zitten op dezelfde golf-lengte. Het is inderdaad belangrijk om een aantal drempels weg te werken. Mijn vragen moeten in die zin worden begrepen.

Het student-ondernemerschap is een bijzonder positieve aanzet. We zullen uiteraard minister Crevits ondervragen om te bekijken of we dat van het hoger onderwijs naar het secundair onderwijs kunnen brengen. Daar zit volgens mij namelijk een groot potentieel. Niet iedereen die per se hogere studies wil doen, zou moeten worden uitgesloten van de toegang tot het ondernemerschap.

U zegt dat u met de stakeholders overleg pleegt over hoe een en ander inzake de basiskennis bedrijfsbeheer nog kan worden verfijnd. Ik heb daarover nog een kleine bemerking. Ik neem aan dat SYNTRA vanzelfsprekend een vurig pleidooi zal houden om de cursus te laten bestaan en dat ze in die zin natuurlijk wel een beetje bevooroordeeld zijn.

Ik hoop dat u een open geest houdt en dat alles in principe kan, zolang er maar aan een aantal gedeelde bezorgdheden tegemoet wordt gekomen. Kunt u de optie om de Vestigingswet integraal te schrappen, ernstig overwegen?

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.